

de zones que antany varen gaudir d'esplendor i a les quals una política equivocada de preus va fer entrar en una espiral de degradació. Estampes familiars de crisis mal resoltes. Avui, la incertesa i l'alentiment dels viatges dels sectors més tradicionals, a pesar de la perspectiva d'una vacuna, propicien una resposta del mercat a la baixa. Aigües salobres que després són difícils d'eradicar poden envair els aqüífers tradicionals.

A pesar de la volatilitat del moment, el conjunt de les empreses han d'estar preparades com si demà mateix haguessin de rebre clients. Nous clients amb noves exigències en seguretat i tranquil·litat personal. Adaptació d'instal·lacions, reformes, previsió de nous rangs de treball, bufets assistits, transició ecològica, digitalització, costos laborals adequats... En definitiva, elevació dels costos de producció que únicament es poden compensar elaborant un producte de qualitat competitiu. Representen una manera de pensar i fer que poc té a veure amb

No podem defugir que l'actual crisi, en el món del turisme, s'ha convertit en una crisi d'activitat, com mai s'havia donat, i que aquest és un fet determinant i estructural. Hi haurà empreses que sucumbiran davant la crisi i altres que passaran a formar part de l'exèrcit d'allotjaments zombis de la desturistificació per tot just sobreviure en la franja de la marginació. La majoria haurà de fer un sobre-esforç per continuar essent competitives. El resultat és que s'ha de decidir entre opcions diferents. La transició cap a un nou model és un procés de presa de decisions. I, com deia, s'haurà de decidir sobre els límits de la marginalitat que es poden acceptar.

Això, a les Balears, implica parlar del nombre de places d'allotjament que hi ha al mercat, de la seva obsolescència i capacitat d'afrontar les noves exigències. Per ventura una de les tasques pendents és l'elaboració d'un perfil d'obsolescència de les places turístiques per poder crear una base sobre la qual prendre decisions. Paràmetres

com la mida de les habitacions, l'estacionalitat de l'establiment, la sobreexplotació de les places, la capacitat digital, els preus de venda, l'entorn, l'eficiència energètica... que combinats podrien donar peu a un indicador d'obsolescència que podrien determinar el perfil i volum de places susceptibles de canviar d'ús i abandonar l'activitat.

Els voltors. Insistim en la foto de família: Govern i empresaris sols decidint el futur. Representació fidel d'un moment de la història dominat per la ruptura de la relació entre el món de dalt, el poder econòmic, i el de baix, el gruix de la gent. El cim de l'infern thatcherià. Coincidència amb el

discurs que del turisme únicament en poden parlar els "professionals". Versió pobra del famós "the economy, stupid". Paradís del practicisme de les terceres vies de la socialdemocràcia. L'actual crisi ha posat en dubte tot el sistema, trontollen la globalització a granel i la societat del consum desmesurat. La realitat no deixa gaires marges.

Gestionar ja no és suficient, cal tornar a crear. L'esquerra haurà de reflexionar sobre el seu paper en tot el procés. Inspirar una transició profundament democràtica i participativa. El neoliberalisme es resisteix a acceptar el seu fracàs. Europa parla de reconstrucció i resiliència. Un marc en el qual cap quasi tot. Fins i tot els voltors. Els fons d'inversió, màxima expressió dels de dalt, han fixat la seva mirada sobre el turisme i les Balears. El sector privat té l'alternativa de vendre. La comunitat, només la de l'enfortiment a través de la transformació i la resiliència.

l'altre comportament descrit. La qüestió que ineludiblement apareixerà és saber fins a quin punt poden conviure aquests dos tipus d'oferta i si socialment s'està disposat a acceptar l'existència d'espais marginals de la desturistificació.

Decreixement. Per què per assolir un model de transició a les Illes Balears és imprescindible que es parli de decreixement de places turístiques? Hi ha dues maneres de pensar el turisme: la del producte i la de la competitivitat per preu. La frontera entre elles és una línia difusa, s'entremesclen i coexisteixen. La seva influència ha arribat al sector públic i la legislació ha reflectit el predomini d'una o l'altra. Com a norma general, la legislació més intervencionista ha estat més a prop del producte com a factor decisiu i la més permissiva ho ha estat al costat del preu com a síntesi de competitivitat. Frontera permeable.

